

Секційне засідання:

Регіональна економіка

Олейник В.В.

аспірант кафедри міжнародних економічних відносин

Східноєвропейського національного університету

імені Лесі Українки

м. Луцьк, Україна

**ЕКОНОМІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ЯК СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОГО
МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯМ**

Раціональне природокористування на принципах сталого розвитку неможливе без ефективного економічного механізму управління природокористування, сутність та структурні якого вже досить глибоко досліджено. Проте питання фінансової проблематики, економічних інструментів природокористування зокрема, залишається одним із найбільш актуальним у даній сфері.

Для створення ефективної системи еколого-економічних інструментів необхідне детальне знання процесів, що відбуваються у природі і суспільстві з врахуванням національних особливостей та методів природокористування. Проблема розробки та вдосконалення економічних інструментів екологічного спрямування є однією з найбільш актуальних в екополітиці сьогодення, адже за їх допомогою можна забезпечити надійну екологічну безпеку на регіональному рівні.

Еколого-економічні інструменти – засоби (заходи, методи, важелі) впливу на фінансовий стан економічних суб'єктів з метою орієнтації їх діяльності в економічно сприятливому напрямі [3].

Велика кількість вчених досліджувало еколого-економічні інструменти, вони розробили власні класифікації за різними ознаками (Рис. 1.1.).

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ

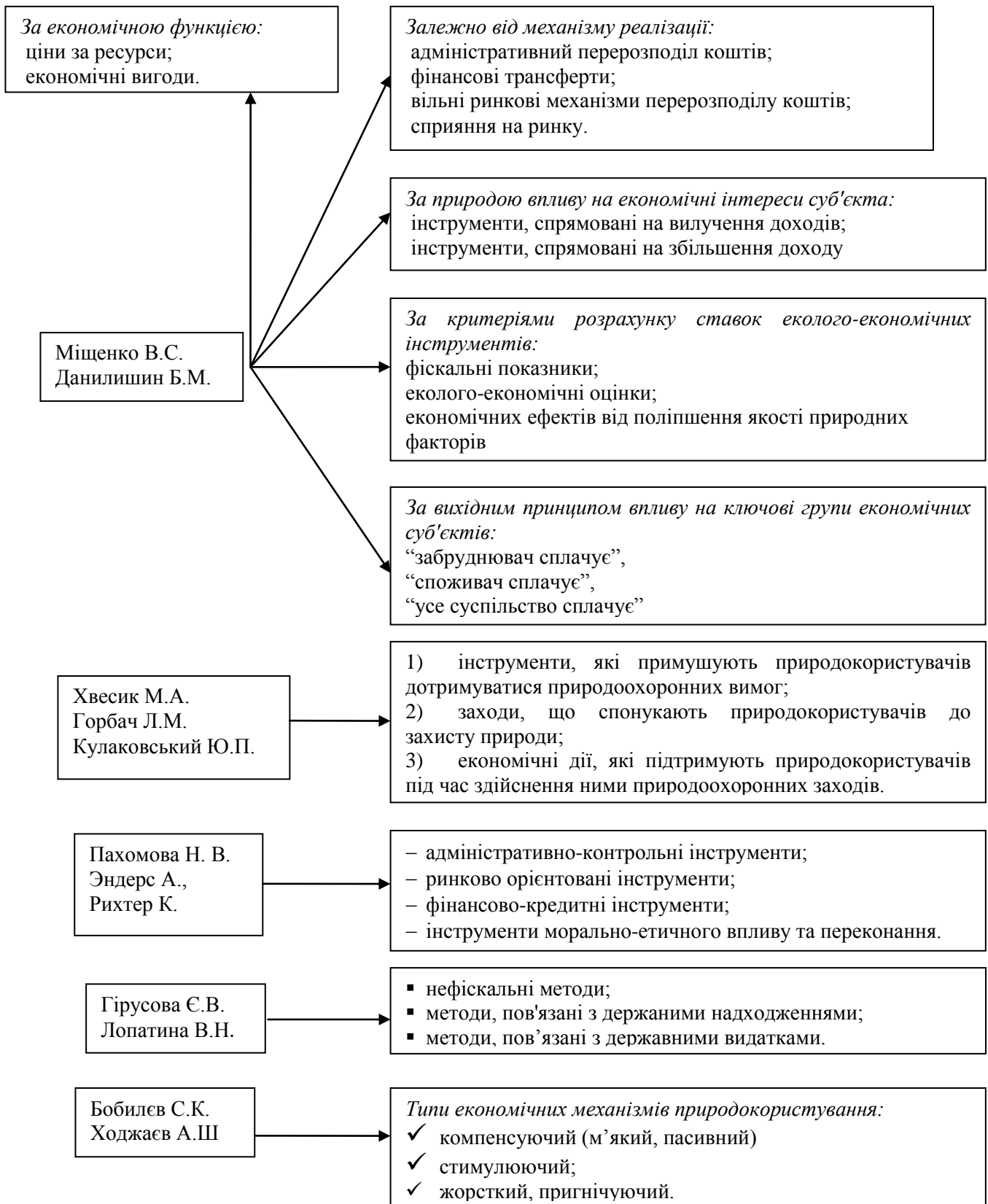

Рис.1.1. Класифікація еколого-економічних інструментів [4, с. 458-461], [7, с. 154], [6, с. 202], [8, с. 371], [1, с. 315].

Основні форми еколого-економічних інструментів природокористування можна представити так:

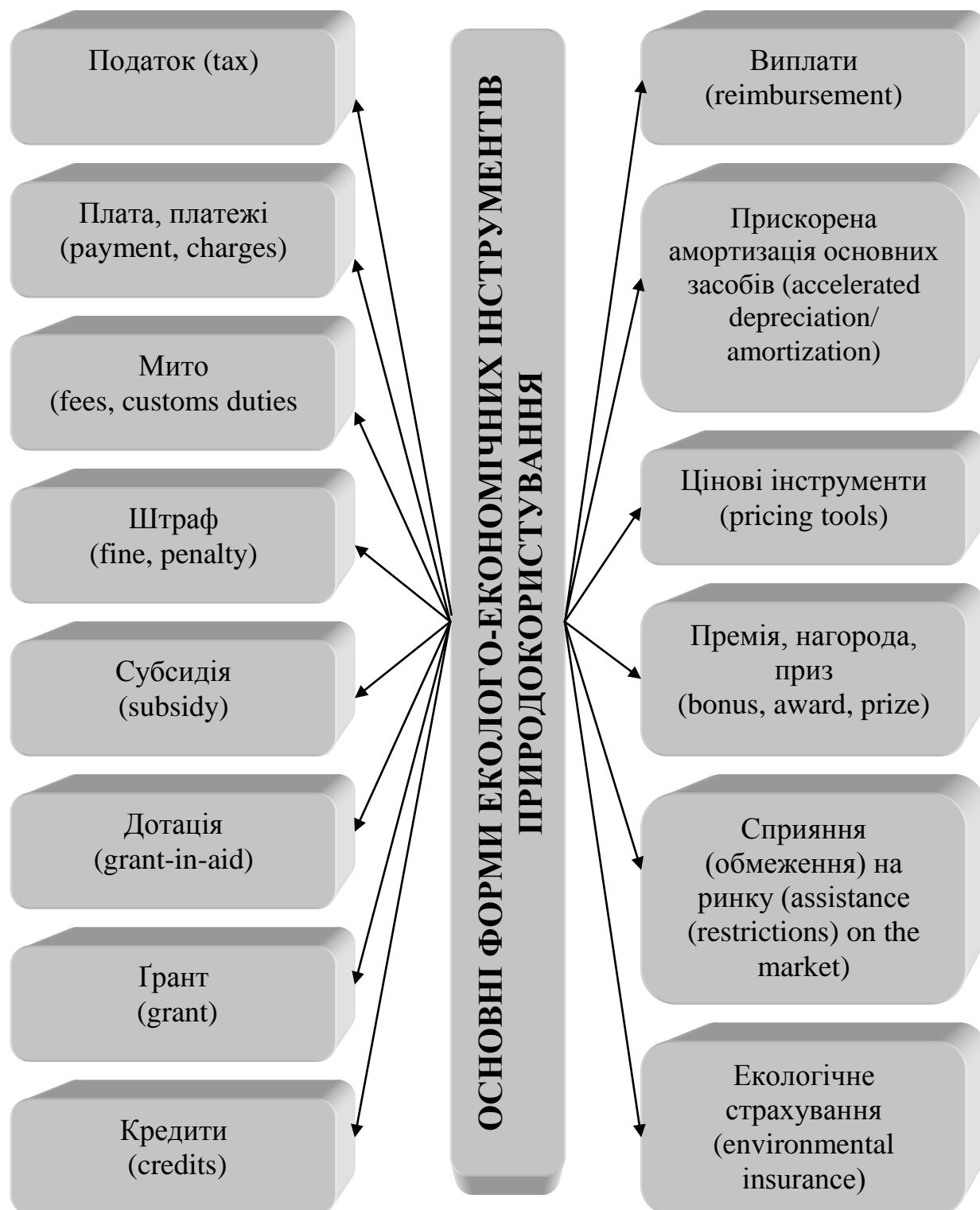

Рис. 1.2. Форми еколого-економічних інструментів природокористування. [5], [2].

Еколого-економічні інструменти є потужними важелями екологізації системи виробництва і споживання продукції. Різноманіття форм еколого-економічних інструментів створює багатий спектр можливостей цілеспрямованого екологічно орієнтованого впливу на економічні інтереси суб'єктів господарювання. Уміле використання цих можливостей у поєднанні з іншими методами дозволяє ефективно вирішувати складні еколого-економічні проблеми в рамках механізмів саморегулювання ринкової економічної системи.

Таким чином, економічний механізм екологічного регулювання можна вдосконалювати лише шляхом зміни інструментарію та методів впливу стимулювання раціонального природокористування, оскільки механізми забезпечення сталого розвитку не нові, а часто лише коригуються та вводяться додаткові елементи відповідно до змін умов господарювання.

Література:

1. Бобылев С.Н., Ходжаев А.Ш. Экономика природопользования: учебник. – М.: ИНФРА-М, 2004. – 501 с.
2. Юрченко Л.І. Екологія. Навчальний посібник. – К.: «Видавничий дім «Професіонал», Центр учбової літератури, 2009 – 304 с.
3. Мельничук Н. В. Екологічне страхування як еколого-економічний інструмент ресурсозбереження. Електронний ресурс. – Режим доступу: [http://viem.edu.ua/konf 2/art.php?id=0513](http://viem.edu.ua/konf%202/art.php?id=0513).
4. Міщенко В., Данилишин Б.. Природно-ресурсна рента і рентна політика в Україні. / Економіка України. – 2003. – 12 груд. – ст. 4 – 9.
5. Новосельська Л.І. Аналіз економічних інструментів екологічного спрямування. Електронний ресурс. – Режим доступу: [http://www.nbu.gov.ua/portal/natura](http://www.nbu.gov.ua/portal/natura/2003_28/171_Nowoselska_LG_28.pdf) I/lglpdp/2003_28/171_Nowoselska_LG_28.pdf.
6. Пахомова Н. В., Эндерс А., Рихтер К. Экологический менеджмент.- СПб: Питер, 2003. – 544 с.
7. Хвесик М.А., Горбач Л.М., Кулаковський Ю.П. Економіко-правове регулювання природокористування: Монографія.- К.: Кондор, 2004.- 524 с.
8. Экология и экономика природопользования: учебник для вузов / под ред. проф. Э.В. Гирусова, проф. В.Н. Лопатина.- 2-е изд., перераб. и доп.- М.: ЮНИТИ - ДАНА, Единство, 2002.- 519 с.